

Ed.

401. Frumvarp til laga

[14. mál]

um kyrrsetningu og lögbann.

(Eftir 3. umr. i Nd.)

Samhljóða þskj. 14 með þessum breytingum:

6. gr. hljóðar svo:

Fjármuni skuldunauts má kyrrsetja til tryggingar fullnustu lögvarinnar kröfu til peninga eða peningaverðmætis, enda sé krafan fallin í gjalddaga, eigi nægilega tryggð og eigi megi tryggja hana með aðförl

Kyrrsetning má þó gera, enda þótt krafra sé ekki fallin í gjalddaga:

1. Ef ástæða er til ótta um undanskot, eyðslu eða spjöll á fjármunum, þar á meðal á veði, af hálfu skuldunauts eða annarra, áður en aðförl verði gerð.
2. Ef annars má óttast það eftir högum eða framferði skuldunauts, að hann muni sérstaklega torvelda fullnustu kröfu, eða ef aðförl þyrfti að gera erlendis, ef fjármunir hans yrðu ekki kyrrsettir hér á landi.

Um sjólausveð fer eftir ákvæðum siglingalaga.

Eigi má kyrrsetningu gera til tryggingar sektagreiðslu, nema svo sé sérstaklega mælt í lögum.

8. gr. hljóðar svo:

Kyrrsetja má mann, ef svo er farið, að hann er á förum eða hyggst bráðlega að fara af landi burt án afturkomu eða líklegt má telja, að hann hyggi ekki á afturkomu til landsins, og hann á að svara til kröfu, sem sækja má fyrir hérlandum dómi, enda megi telja kyrrsetningu nauðsynlega til tryggingar fullnustu þeirrar kröfu og eigi sé fullnægjandi trygging sett eða næg verðmæti finnist hér á landi til kyrrsetningar.

Kyrrsetning á manni má verða með tvennum hætti:

1. Varðhaldsvist. Þá má aðbúnaður og meðferð gerðarþola eigi lakari vera en fanga í gæzluvarðhaldi, enda skal taka til greina sérhagi hans með sama hætti sem sérhagi gæzlufanga. Gerðarhafi skal greiða fyrir fram á hverjum tveggja vikna fresti fúlgum með gerðarþola eftir ákvörðum fangavarðar, sem bera má þó undir fógeta til fullnaðarúrlausnar.
2. Farbann. Skal þá bjóða gerðarþola að halda sig í ákveðnu marki, enda má þá fela tilteknunum manni að hafa eftirlit með honum. Fógeti ákveður þá hverju sinni, hvort fúlgum skuli greiða og lversu mikla. Nú rýfur gerðarþoli farbann, og má þá varðhaldsvist beita.

Kyrrsetning fellur niður, jafnskjótt sem aðförl má gera til tryggingar kröfu, og ef fúlga greiðist ekki svo sem mælt er.

Eigi má varðhaldsvist hafa, ef krafra að innstæðu til nemur minna en 500 krónum eða 500 kr. virði, og aldrei má kyrrsetning á manni standa sex mánuðum lengur.

Sama mann má einungis einu sinni kyrrsetja vegna sömu kröfu.

Eigi má kyrrsetja skipverja ferðbúins skips, sem skrásett er á landi hér, nema skipstjóri leyfi eða útgerðarmaður, ef um skipstjóra er að tefla.

Eigi má kyrrsetja alþingismann, meðan Alþingi stendur.

Haldast skulu ákvaði framfærslulaga um aðgerðir gagnvart þeim, er eigi gegna framfærsluskyldum sínum.

11. gr. hljóðar svo:

Í upphafi gerðar skal fógeti spryja gerðarþola, ef hann er við staddur, um álit hans á kröfu þeirri, er kyrrsetning varðar, gjalddaga, tryggingu og önnur þau atriði, er málí skipta. Ef gerðarþoli er fjarstaddir, er fógeta heimilt og eftir atvikum skylt að veita honum kost á að koma fyrir dóm, enda verði hagsmunum gerðarbeiðanda ekki stofnað þar með í hættu. Rétt er fógeta að láta sækja gerðarþola með valdi, ef návist hans telst nauðsynleg vegna framkvæmdar gerðar.

Fresti má að jafnaði ekki veita gerðarþola gegn mótmælum gerðarbeiðanda, nema tryggt sé, að rétti hans verði eigi fyrir það spiltt.

13. gr. hljóðar svo:

Nú er nægileg trygging sett fyrir greiðslu kröfu með vöxtum til áætlaðs greiðsludags eða gjalddaga, ef krafa er ekki fallin í gjalddaga, og kostnaði, og má kyrrsetning þá ekki fram fara, enda skal fella hana niður, jafnskjótt sem nægileg trygging kann siðar að verða sett. Um mat tryggingar fer samkvæmt 12. gr.

Tryggingu skal skila, þegar krafa sú fellur niður, sem tryggð er. Sama er, ef gerðarbeiðandi gerir ekki reka að viðurkenningu kröfu sinnar fyrir sátt eða dómi innan 4 vikna frá því, er trygging var sett, ef krafa var þá fallin í gjalddaga, en ella innan 4 vikna frá gjalddaga.

Rétt er gerðarþola að höfða mál til lausnar tryggingar.

18. gr. hljóðar svo:

Óheimilt er gerðarþola að ráðstafa kyrrsettum munum með samningum, þannig að í bága fari við rétt gerðarbeiðanda, enda er gerðarbeiðandi ekki bundinn gagnvart þriðja manni við slikar ráðstafanir. Þó vinnur grandlaus þriðji maður rétt yfir fasteign, skipi 5 smálesla og stærra og skrásettu loftfari, nema kyrrsetning hafi verið þinglesin (innrituð í Reykjavík), og yfir viðskiptabréfum, nema athugasemd um kyrrsetningu hafi verið á þau skráð. Tilkynna þarf skuldunaut, ef krafa er kyrrsett og geymslumanní kyrrsett s hlutar kyrrsetningu. Annars kostar er þeim rétt að greiða gerðarþola skuld eða skila honum hlut, ef þeir eru grandlausir um kyrrsetningu. Sama er um vaxtagreiðslur af skuld samkvæmt viðskiptabréfi.

24. gr. hljóðar svo:

Nú fellur kyrrsetning niður, hvort sem það er vegna sýknunar af kröfu þeirri, er tryggja skyldi, vegna galla á gerðinni sjálfri eða vegna þess, að henni hefur ekki verið réttilega haldið til laga, og ber gerðarbeiðanda þá að bæta gerðarþola þann miska og fjártjón, þar á meðal lánstraußspjöll, er telja má hann hafa liðið sakir gerðarinnar. Bæta skal og, þótt kyrsetning reynist aðeins að nokkru ólögmæt og þótt hún falli niður sakir atvika, er gerðust eftir framkvæmd hennar, ef ætla má, að hún hefði haft bótaskyldu í för með sér annars. Pegar meta skal bætur, má bæði hafa hliðsjón til þess, hvort gerðarbeiðandi hefur sýnt af sér vanrækslu eða gáleysi, og til þess, hvort gerðarþoli kann að hafa veitt sérstakt efni til aðgerðanna eða tilhögunar þeirra með framkomu sinni í sambandi við þær.

Bótakröfu má hafa uppi í staðfestingarmáli bæði til skuldajafnaðar og til sjálfstæðs dóms. Annars kostar má höfða sjálfstætt mál á varnarþingi kyrrsetningar, þar sem dómarí leitar sáttu, innan þriggja mánaða frá því, er gerðarþola varð kunnugt

um synjun kyrsetningarbeiðni, frá úrslitum staðfestingarmáls eða niðurfalli kyrsetningar annars, ef því er að skipta.

Um aðilaskipti að kröfu um miskabætur eftir lögum þessum fer samkvæmt 3. málsg. 264. gr. almennra hegningarlaga.

28. gr. hljóðar svo:

Lögbann hefst, þar sem sú eign er, er bann varðar, og annars, þar sem aðilar verða á sáttir eða fógeti ákveður hverju sinni.

Fógeti kveður gerðarþola til, ef þess er kostur. Annars kostar skal birta honum bann.

Lögbanni verður venjulega ekki afstýrt með tryggingu, nema gerðarbeiðandi samþykki.

Um bætur fyrir miska- og lánstraußspjöll sakir lögbanns fer eftir því, sem mælt er fyrir í 1. málsg. 24. gr.

Greina skal glöggjt í fógetabók þann verknað, sem bannnaður er, og þá eign, sem bann varðar, ef því er að skipta.

32. gr. hljóðar svo:

Lög þessi koma til framkvæmdar 1. júní 1949.

Frá sama tíma eru úr lögum numin ákvæði N. L. 1—19, sbr. konungsbr. 2. maí 1732, tilsk. 10. des. 1790, opið bréf 30. nóv. 1821 og önnur ákvæði laga, sem í bága fara við lög þessi.

33. gr. hljóðar svo:

Nú hafa aðgerðir, sem lög þessi taka til, farið fram fyrir 1. júní 1949, og skal þá telja fresti þá, sem ákveðnir eru í lögum þessum, frá þeim tíma.

Um gerð, er kynni að hafa verið framkvæmd af tveimur mönnum, skal fara eftir 2. málsg. 2. gr. laga þessara, nema hún hafi verið lögð til dóms fyrir 1. júní 1949.